

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مسئولیت متصدیان حمل و نقل هوایی مطابق کنوانسیون ورشو و پروتکل های آن

www.ketab.ir

دکتر ابراهیم عزیزی

عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت مدرس

- سرشناسه: عزیزی، ابراهیم، ۱۳۴۲- (دکتر)
- عنوان و نام پدیدآور: مسئولیت متصدیان حمل و نقل هوایی مطابق کنوانسیون ورشو و پروتکل های آن / نگارنده: ابراهیم عزیزی.
- مشخصات نشر: تهران: انتشارات دانشگاه تربیت مدرس، ۱۴۰۰.
- مشخصات ظاهری: ی، ۳۹۴ ص.
- فروست: انتشارات دانشگاه تربیت مدرس شماره انتشار ۲۷۹؛
- شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۰۳۴-۲۹-۵
- وضعیت فهرست نویسی: فیبا
- یادداشت: کتابنامه: ص. [۳۶۷] - ۳۹۰.
- یادداشت: نمایه.
- موضوع: کنوانسیون ورشو (۱۹۲۹م=۱۳۰۸) (Warsaw Convention 1929)
- موضوع: حمل و نقل هوایی — قوانین و مقررات Acronautics, Commercial -- Law and legislation
- موضوع: مسئولیت در حوادث هوایی Liability for aircraft accidents
- شناسه افزوده: انتشارات دانشگاه تربیت مدرس. Tarbiat Modares University. TMU Press.
- رده بندی کنگره: K۴۰۹۵
- رده بندی دیویی: ۳۴۳/۰۹۷
- شماره کتابشناسی ملی: ۱۲۶۶۲۴۴
- اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا
-
- مسئولیت متصدیان حمل و نقل هوایی مطابق کنوانسیون ورشو و پروتکل های آن
- نگارنده: دکتر ابراهیم عزیزی
- ویراستار ادبی و فنی: سید مصطفی فیض بخش
- طراح جلد: ترنج
- صفحه آرایی: سمیه زهانی
- شماره انتشار: ۲۷۹
- شماره پیاپی: ۲۳۰
- تاریخ انتشار: ۱۴۰۰
- شمارگان: ۳۰۰
- شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۰۳۴-۲۹-۵
- ناشر: انتشارات دانشگاه تربیت مدرس
- نوبت چاپ: اول
- کارشناس اجرایی: لیلا نجفی زمان
- ناظر چاپ: مصطفی جانجانی
- لیتوگرافی: ایران گرافیک
- چاپ و صحافی: قشقایی
- مرکز پخش: تقاطع بزرگراه های آلاحمد و دکتر چمران، انتشارات دانشگاه تربیت مدرس، صندوق پستی: ۱۴۱۱۵-۳۱۸
- تلفن: ۸۲۸۸۳۰۹۶
- دورنگار: ۸۲۸۸۳۰۳۲
- آدرس اینترنتی فروش: pub.Modares.ac.ir
- بها: ۹۵۰۰۰۰

فهرست مطالب

فهرست اختصارات.....	ز.....
پیشگفتار.....	ط.....
مقدمه.....	۱.....
فصل ۱ بررسی اسناد حقوق حمل و نقل هوایی.....	۷.....
۱-۱ کنوانسیون ۱۹۲۹ ورشو مربوط به یکسان کردن برخی از مقررات مربوط به حمل و نقل هوایی بین‌المللی.....	۷.....
۲-۱ پروتکل اصلاح کنوانسیون ورشو مربوط به یکسان کردن برخی از مقررات مربوط به حمل و نقل هوایی بین‌المللی (لا‌هه ۱۹۵۵).....	۱۰.....
۳-۱ متمم کنوانسیون ورشو در مورد یکسان کردن برخی از مقررات حمل و نقل هوایی بین‌المللی (کنوانسیون گوادالاخارا).....	۱۱.....
۴-۱ پروتکل اصلاحی پروتکل لا‌هه ۱۹۵۵ (پروتکل گواتمالا ۱۹۷۱).....	۱۲.....
۵-۱ پروتکل‌های ۱، ۲، ۳، و ۴ مونترال اصلاحی کنوانسیون ورشو و پروتکل‌های آن.....	۱۴.....
۶-۱ قرارداد ۱۹۵۵ منعقد شده بین متصدیان حمل عضو یاتا.....	۱۵.....
۷-۱ کنوانسیون مونترال مربوط به یکپارچه کردن برخی مقررات حمل و نقل هوایی بین‌المللی مصوب ۱۹۹۹.....	۱۷.....
فصل ۲ حمل و نقل‌های ساده، متوالی و مرکب.....	۲۱.....
۱-۲ حمل ساده.....	۲۱.....
۲-۲ حمل متوالی.....	۲۲.....
۳-۲ حمل مرکب.....	۲۶.....
فصل ۳ حوزه اجرای اسناد حمل و نقل هوایی.....	۳۱.....

ب مسئولیت متصدیان حمل و نقل هوایی مطابق کنوانسیون ورشو و پروتکل های آن

۳۱	۱-۳ حمل و نقل کالا.....
۳۳	۲-۳ حمل و نقل با هواپیما.....
۳۴	۳-۳ دریافت کرایه حمل و نقل.....
۳۶	۴-۳ بین المللی بودن حمل و نقل هوایی.....
۳۹	۵-۳ پرواز در قلمرو کشورهای عضو کنوانسیون.....
۴۴	۶-۳ اجرای کنوانسیون در حمل و نقل های متوالی.....
۴۶	۷-۳ اولویت اجرای مقررات کنوانسیون ورشو.....
۵۱	۸-۳ استثنائات کنوانسیون ورشو.....
۵۱	۱-۸-۳ مرسوله های پستی.....
۵۶	۲-۸-۳ پروازهای آزمایشی.....
۵۷	۳-۸-۳ حمل و نقل در اوضاع و احوال فوق العاده.....
۵۹	۹-۳ توافقات طرفین قرارداد حمل و نقل هوایی.....
۵۹	۱-۹-۳ توافقات های مجاز.....
۶۰	۲-۹-۳ توافقات های منع شده.....
۶۳	فصل ۴ بلیت، بارنامه و رسید لوازم شخصی.....
۶۳	۱-۴ بلیت مسافر.....
۷۰	۲-۴ رسید لوازم شخصی مسافر.....
۷۵	۳-۴ بارنامه.....
۹۱	۱-۳-۴ ذکر عبارت «محموله مشمول کنوانسیون ورشو» می باشد.....
۹۲	۲-۳-۴ خوانا بودن بارنامه.....
۹۳	۳-۳-۴ نقاط توقف توافق شده.....
۹۳	۴-۳-۴ مشخصات کالا.....
۹۴	۵-۳-۴ پذیرش کالا و حقوق و اختیارات فرستنده کالا.....
۱۰۰	۶-۳-۴ تعهدات و وظایف متصدی حمل و نقل.....
۱۰۴	۷-۳-۴ بار اثبات دعوا.....
۱۰۵	۸-۳-۴ خاتمه حقوق فرستنده و شروع حقوق گیرنده.....
۱۰۶	۹-۳-۴ ارائه یادداشت اعتراض به متصدی حمل و مهلت طرح دعوی.....

فصل ۵ مبنای مسئولیت.....	۱۱۳
۱-۵ مروری بر مبنای مسئولیت در حقوق اسلام و ایران.....	۱۱۳
۱-۱-۵ نظریه خطا.....	۱۱۳
۲-۱-۵ نظریه خطر.....	۱۱۵
۲-۵ مسئولیت مدنی متصدی حمل و نقل در قوانین داخلی.....	۱۱۶
۳-۵ مبنای مسئولیت در کنوانسیون ورشو و پروتکل لاهه.....	۱۱۷
فصل ۶ مسئولیت متصدی در کنوانسیون ورشو و پروتکل لاهه.....	۱۱۹
۱-۶ جراحات وارده به اشخاص.....	۱۱۹
۲-۶ وقوع آسیب جسمانی.....	۱۲۱
۳-۶ مفهوم حادثه.....	۱۲۲
۱-۳-۶ مفهوم حادثه در کنوانسیون ورشو.....	۱۲۲
۲-۳-۶ تعریف حادثه در رویه قضایی.....	۱۲۳
۳-۳-۶ قابلیت جبران خسارت معنوی ناشی از حادثه هوایی.....	۱۴۶
۴-۳-۶ انواع خسارات جبران پذیر مطابق ماده ۱۷ کنوانسیون.....	۱۵۱
۵-۳-۶ صدمات بدنی ناشی از صدمات روحی و روانی.....	۱۵۶
۶-۳-۶ اختلال روانی پس از آسیب جسمانی (PTSD).....	۱۵۷
۴-۶ از بین رفتن یا مفقود شدن کالا و مسئولیت متصدیان حمل و نقل در برابر آنها.....	۱۵۹
۱-۴-۶ زمان وقوع خسارت.....	۱۵۹
۲-۴-۶ خسارت به کالا در داخل هواپیما.....	۱۶۰
۳-۴-۶ خسارت به کالا در فرودگاه.....	۱۶۱
۴-۴-۶ وقوع خسارت در حمل و نقل های خارج از فرودگاه.....	۱۶۳
۵-۴-۶ اثبات ورود خسارت.....	۱۶۷
فصل ۷ مسئولیت ناشی از تأخیر هواپیما.....	۱۶۹
۱-۷ مفهوم تأخیر.....	۱۶۹
۲-۷ تأخیر در حمل و نقل هوایی.....	۱۷۵
فصل ۸ مسئولیت محدود و نامحدود متصدیان حمل و نقل هوایی.....	۱۸۳
۱-۸ مسئولیت محدود متصدیان حمل و نقل هوایی.....	۱۸۳

پیشگفتار

هواپیما، هر چند وسیله امنی است ولی مانند سایر وسایل حمل و نقل در معرض حادثه قرار دارد. هواپیما، به علت فناوری دقیق و الزام کشورها به رعایت استانداردهای مربوط به ایمنی و امنیت پرواز، نسبت به سایر وسایل حمل و نقل، ایمن تر تلقی می شود. از آنجایی که اشخاص همواره ترجیح می دهند، از ایمن ترین وسایل برای جابه جایی خود یا کالاهایشان استفاده کنند، سالانه میلیون ها نفر از هواپیما برای مقاصد گردشگری، کاری، حمل بار و... استفاده می کنند.

از زمانی که هواپیما به عنوان وسیله ای برای حمل و نقل مسافر و کالا استفاده شد، دو موضوع مهم مسئولیت متصدیان حمل و نقل و جبران خسارات وارد شده به کالا و مسافران، دغدغه کشورها بود. اوایل اختراع هواپیما، دادگاه ها دعاوی مربوط به حمل و نقل بین الملل هوایی را به دلیل نبود مقررات بین المللی، مطابق قوانین ملی خود رسیدگی می کردند، بنابراین آزای متفاوتی در هر کشور در خصوص مسئولیت متصدی حمل و نقل هوایی نسبت به کشورهای دیگر صادر می شد و این امر موجب سردرگمی مسافران و متصدیان حمل و نقل می گردید. تصویب کنوانسیون ورشو «مربوط به یکسان کردن برخی از مقررات حمل و نقل هوایی بین المللی» در سال ۱۹۲۹ نقطه عطفی در پیشرفت حقوق بین الملل خصوصی هوایی محسوب می شود. با تصویب این سند، کشورها تصمیم گرفتند مقررات همسانی را در بین همه کشورها اجرا کنند تا بدین وسیله حقوق استفاده کنندگان از حمل و نقل هوایی حفظ شود. این کنوانسیون چندین مرتبه در سال های ۱۹۵۵ در لاهه،

ی مسئولیت متصدیان حمل و نقل هوایی مطابق کنوانسیون ورشو و پروتکل های آن

۱۹۷۱ در گواتمالا و ۱۹۷۵ در مونترال تجدیدنظر و اصلاح شد که به پروتکل های اصلاحی کنوانسیون ورشو معروف هستند.

دومین کنوانسیون مربوط به یکسان کردن برخی از مقررات حمل و نقل هوایی بین المدی است که در سال ۱۹۹۹ در شهر مونترال کانادا به تصویب کشورها رسید. این کنوانسیون هم مانند کنوانسیون ورشو ۱۹۲۹ مورد استقبال کشورهای مختلف دنیا قرار گرفته به طوری که همه کشورهای اروپایی و بیشتر کشورهای آسیایی عضو آن هستند.

با توجه به عضویت جمهوری اسلامی ایران در کنوانسیون ورشو و اعمال بین کنوانسیون و پروتکل های الحاقی آن در پروازهای بین المللی مرتبط با کشورمان، کتاب حاضر به تحلیل مفاد این کنوانسیون و نظام حقوقی منبث از آن برای حمل و نقل هوایی اختصاص یافته است. لازم به ذکر است که کنوانسیون مذکور با رعایت قوانین داخلی مرتبط از جمله قانون تعیین حدود مسئولیت شرکت های هواپیمایی ایرانی مصوب ۱۱ مرداد ۱۳۹۱ بر حمل و نقل هوایی داخلی نیز اعمال می شود. امید است این کتاب مورد استفاده جامعه علمی کشور و نیز فعالان صنعت حمل و نقل هوایی قرار گیرد.

ابراهیم عزیزی

تابستان ۱۴۰۰